

BESLUT

2019-12-20

Dnr: 19/02734

SAKEN

Aktuellt, SVT2, 2019-08-22, inslag om huruvida en moderat riksdagsledamot var en tillgång eller en belastning för Moderaterna; fråga om opartiskhet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på opartiskhet.

INSLAGET

Inslaget handlade om riksdagsledamoten (NN). Inslaget hade rubriken ”NN – Tillgång eller belastning” och i det så kallade löpet till inslaget sa en programledare följande.

Är [NN] och hans omtalade twitterton en tillgång eller en belastning för Moderaterna och för svensk politik.

Inslaget inleddes med att programledaren beskrev bakgrunden till den kommande studiodebatten. Moderaterna hade beslutat att riksdagsledamoten NN skulle lämna två riksdagsutskott efter att han hade kritiserat en före detta stats- och utrikesminister på twitter. Därefter sa programledaren att NN blivit hårt kritiserad men att det också fanns de som ryckt ut till hans försvar. I studion deltog två debattdeltagare. En kulturskribent från kvällstidningen Expressen och en ledarskribent för morgontidningen Dagens Nyheter. Programledaren sa att kulturskribenten hade skrivit en hyllningsartikel till NN. Kulturskribenten sa bland annat följande.

Bland yngre tror jag att han betyder ganska mycket. Möjligen på ett ganska negativt sätt. Min poäng är att [NN:s], kanske inte retorik men hans sätt att uttrycka sig är fantastiskt, och det lägger jag ingen värdering i egentligen. Men det är fantastiskt på att locka in människor som i normala fall inte bryr sig särskilt mycket om politik. Man delar hans uppfattning som jag absolut inte delar. Om hur invandringen till Sverige ser ut och ja, rasistiska åsikter, ärligt talat.

Ledarskribenten sa därefter att hon höll med om att NN nådde ut men delade inte uppfattningen om att han var en tillgång för Moderaterna. Ledarskribenten sa bland annat följande.

Man har en partiledare som säger att man vill vara den vuxna i rummet. Så har man kanske den mest kända karaktären här som är allt annat. Som ger sig på människor som inte kan försvara sig. Som rakt ut säger att uppgiften är att göra livet svårt för de som utövar religiösa uttryck, vilket varje gång råkar handla om muslimer. Allt det här är vad partiet nu har blivit förknippat med. Och han har blivit så stor och lyckats så bra med det här att man i mån har tappat kontrollen.

Ledarskribenten sa vidare att hon inte ansåg att NN var en moderat företrädare och att partiet borde ha kickat ut honom. Kulturskribenten sa att Moderaterna borde ge NN mer ansvar. Ledarskribenten sa sedan följande.

Jag tror också att [NN] skulle kunna vara en enorm tillgång för Moderaterna. Han är en otroligt intelligent, rapp, person som kan många policyfrågor. Men han har valt att bli någon helt annan.

Kulturskribenten sa därpå att NN var väldigt intelligent men att Moderaterna kunde använda honom till något mycket bättre än fyndiga förolämpningar på twitter. Avslutningsvis sa programledaren att de hade bjudit in NN men att han inte hade hört av sig.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anser i huvudsak att debattdeltagarna anklagade NN för att vara fientligt inställd mot muslimer och hade rasistiska åsikter. Debattdeltagarna förde vidare resonemang om varför NN var farlig för moderaterna. Anmälarna är kritiska till att programledaren inte ställde kritiska frågor till debattdeltagarna och att NN inte fick bemöta kritiken som riktades mot honom.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kravet på opartiskhet och anför i huvudsak följande.

Debatten handlade om hur Moderaterna hanterat NN:s agerande i olika sammanhang och om huruvida de värderingar han givit uttryck för delades av partiet. NN har varit riksdagsledamot sedan år 2010. Han blev invald i Moderaternas partistyrelse år 2015 och blev år 2018 tvungen att lämna partistyrelsen på grund av sitt agerande på sociala medier. Som framgick av inslaget hade redaktionen sökt NN för att be honom medverka eller ge en kommentar men han hade inte gått att nå. De åsikter och agerande som diskuterades och ställdes i relation till partiets värderingar var väl kända och offentligt framförda. Han var mycket aktiv på sociala medier och hans

twitterkonto hade fler följare än hans eget partis konto. Han var aktiv i mediasammanhang, skrev debattartiklar och drev en offentlig podcast där hans åsikter framfördes öppet.

Förutom det händelseförlopp och den tweet som inledningsvis refererades till i inslaget och som låg till grund för NN:s utträde ur de två utskotten dagen innan, framgick tydligt att de två externa medverkande debattörerna diskuterade generellt hur NN offentligt framförda åsikter stämde överens med det Moderaterna stod för som parti. De externt medverkande debattörerna poängterade att de gav uttryck för sina egna åsikter och vad de trodde utifrån sina olika perspektiv. Några specifika citat diskuterades inte. De externt medverkande debattörerna framförde både negativa och positiva åsikter om riksdagsledamotens agerande och hans sätt att uttrycka sina åsikter.

Det kan diskuteras om det ytterligare borde ha poängterats även under samtalets gång att NN inte varit anträffbar och att han själv inte var där för att bemöta de kritiska synpunkter som uttalades angående hans hållning. Redaktionen bedömde dock att NN hållning i sammanhanget var väl känd för publiken. Förutom de ovan nämnda sammanhangen där NN framfört sina åsikter offentligt har han medverkat i SVT i olika sammanhang som till exempel i programmen *Min sanning* och *Opinion Live*. Inslaget gick inte heller i detalj in på några av NN:s övriga uttalanden utan samtalet inriktade sig i första hand på hur hans utspel kunde tolkas i relation till Moderaternas hållning i olika frågor.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande. Om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska dock den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag, antingen genom att den kritiserade själv medverkar eller genom att en kommentar från honom eller henne redovisas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att det måste vara möjligt för SVT att sända ett nyhetsinslag som handlar om en riksdagspolitikers offentliga utspel på sociala medier utan att den aktuella politikern medverkar i inslaget. Nämnden har i sin praxis ansett att en relativt långtgående kritik av ett parti får godtas innan det kan krävas att partiet i fråga måste ges tillfälle att bemöta kritiken. Detsamma måste gälla kritik mot en riksdagspolitikers offentliga utspel. En av debattdeltagarna uttalade att han uppfattade att NN hade rasistiska åsikter. Uttalandet gjordes opåkallat i direktsändning av en tillfälligt medverkande. Mot denna bakgrund och med anledning av NN:s roll som riksdagsledamot och att inslaget utgick från hans egna inlägg på sociala medier anser nämnden att det inte strider mot kravet på opartiskhet. I bedömningen har nämnden beaktat att SVT bjudit in NN till debatten.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Kristina Åberg efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.